

Informatie Lendevallei

Het is een gevarieerd moerasgebied in het beekdallandschap van de Lende. Het is ook een oase van rust, waar bijzondere moerasvogels een plekje vinden: de Lendevallei, 860 hectare groot, aan zowel de noord- als de zuidkant van de Lende. Onlangs zijn de deelgebieden Blesbroggepoolder en de Lindewijk aan het geheel toegevoegd.

Toegankelijkheid

Door de Lendevallei, aan weerszijden van de weg Wolvega-Steenwijk, liggen verschillende wandelpaden: in de Helomapoolder, de Driessenpoolder en het Oolde Stroomdal. De eerste twee zijn in het broedseizoen gesloten. Fietsen door het gebied kan over het pad langs de Lende tussen de Kontermansbrug bij De Hoeve tot aan de Driewegsluis bij Nijetrijne. Varend over de Lende is de vallei ook mooi te overzien, aanleggen mag alleen aan de steigers. Vanaf de Blessebrug is een informatiepaneel in de Lendepoolder te bereiken.

Belangrijk onderdeel van 'natte as'

De Lendevallei maakt deel uit van de 'natte as', een uitverkoren keten van moerasgebieden op de grens van Fryslân en Overijssel. Dat klinkt ambitieus en zo wordt er ook gehandeld. In het natuurbeheer wordt steeds vaker geprobeerd grotere eenheden te creëren. In deze streek krijgt dit gestalte met het aan elkaar verbinden van de Weerribben en de Wieden in Noordwest-Overijssel en de Rottige Meente en de Lendevallei in Fryslân.

Ooit was hier een ongestoord beekdalsysteem. Toen tussen 1922 en 1927 de Lende werd gekanaliseerd, veranderde er veel. Grote delen van het beekdal werden ontgonnen. Dat in die jaren niet het hele gebied in cultuur werd gebracht, is mede te danken aan Hein Buisman, destijds bestuurslid van It Fryske Gea. Hij maakte zich sterk voor behoud van de natuur in dit gebied. In 1938 kon de natuurorganisatie het eerste stukje van de Lendevallei aankopen.

Ingenieus watersysteem

Een ongestoord beekdalsysteem is het in de Lendevallei echter nooit meer geworden. Omdat het natuurgebied middenin het cultuurland ligt, blijven er wat de waterhuishouding betreft altijd knelpunten bestaan, maar toch is er de laatste jaren veel verbeterd. Om de vallei nat te houden is een ingenieus systeem van sloten, stuwen en kleppen uitgedacht, dat moet voorkomen dat het gebied verdroogt. In het reservaat zijn nog veel oude meanders, van voor de kanalisatie, terug te vinden. Een aantal is weer open gegraven.

Zilveren maan

Het behoud van al de verschillende landschapstypen, van nat tot droog en van open tot gesloten, levert een grote variatie aan planten en dieren op.

Wat direct opvalt in de Lendevallei zijn de elzenbroekbossen. Vroeger was het terrein veel opener, maar door het verlanden van de petgaten en door het droger worden van het gebied, nam de boomgroei sterk toe. Toch zijn er ook open petgaten te vinden. Hier gedijen waardevolle water- en moerasplanten waaronder grote boterbloem, Noordse zegge, waterviolier en kransvederkruid. In veenmosrietlanden groeien mooie varens en soms de zonnedauw. In overgebleven stukjes blauwgrasland, in de Helomapolder en de Driessenpolder, komen soorten voor als Spaanse ruiter, moeraskartelblad en sterzegge.

Bijzondere planten lokken bijzondere insecten. De zilveren maan, een parelmoervlinder, is er een voorbeeld van, maar hij laat zich nog maar in heel kleine aantallen zien. Ook libellen als de viervlek, Noordse winterjuffer, gevlekte glanslibel, groene glazenmaker, bruine korenbout, glassnijder en de vroege glazenmaker vinden hier een leefgebied.

Cultuurhistorische monumenten

Vlak onder Wolvega ligt de Lendepolder, een grote plas in een rond 1930 ontgonnen petgatengebied dat tot 1990 in agrarisch gebruik was. Tot It Fryske Gea de polder aankocht, werd ieder jaar zo'n 3 miljoen kubieke meter schoon water uit de polder gemalen om hem droog te houden. Dat water kan nu in het gebied blijven. Vooral in het winterhalfjaar trekt deze voormalige polder grote aantallen watervogels aan. Ook in andere jaargetijden oefent de Lendevallei grote aantrekkingskracht uit op vogels. De grote variatie in terreintypen trekt verschillende moerasvogels als zwarte stern en blauwborst aan, watervogels als fuut en krakeend, weidevogels als Kievit en wulp, maar ook bosvogels als grote bonte specht en havik. Echt zeldzaam zijn de kwartelkoning en grauwe klauwier die incidenteel in dit natuurgebied broeden. Op cultuurhistorisch gebied is in de Lendevallei de monumentale achtkanter watermolen de moeite waard. De molen, bij de Blessebrug, kreeg na een restauratie in 1991 de naam 'De Gooyer'. Geert Gooyer was de vroegere molenaar en opzichter van It Fryske Gea in dit gebied. 'De Gooyer' is, als hij in werking is, te bezichtigen. In de Helomapolder ligt de gerestaureerde oude houten veensluis, als toegang voor de turfschepen die vroeger vanuit de Lende de veenpolder binnenvoeren. Buiten het broedseizoen is ook dit monument te bezichtigen.

KADER

Rom-project

In het zuidoosten van de provincie loopt een rom-project. Er speelt in dit gebied nogal wat op het vlak van ruimtelijke ordening en milieu. Deelnemers aan het project, de overheden en belangenbehartigers van landbouw en natuur, proberen met creatieve oplossingen te komen voor milieuproblemen als water- en luchtverontreiniging en verdroging.

Er zijn speciale gebiedscommissies ingesteld, waarin ook It Fryske Gea een rol speelt. Zij proberen draagvlak te creëren voor de noodzakelijke veranderingen.